

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40— polletno Din 20— posamezna številka Din 2—	GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINI UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE 9.	Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860.
---	---	---

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 3. JUNIJA 1936.

ŠTEV. 11.

Beograd, 2. junija. Min. za T. in I. dr. Milan Vrbanić je razrešil nadaljne dolžnosti vse članse predsedstva in vse svetnike Zbornice za TOI v Ljubljani ter postavil za komisarja dr. Franca Logarja, inspektorja pri kr. banski upravi dravske banovine.

Tako ne sme več dalje!

Obrtnik je bil včasih eden najbolj uglednih stanov in v gospodarskih krogih temu primerno upoštevan. Če se ozremo nekoliko desetletij nazaj, vidimo, da je imel obrtnik poleg svojih močnih organizacij tudi svoja zastopstva v vseh javnih korporacijah in ustanovah. In to je bilo tudi popolnoma pravilno, saj je obrtništvo vedno tvorilo jedro našega domačega narodnega gospodarstva. Zato je čisto naravno, da je imel obrtnik tudi besedo pri obravnavanju gospodarskih vprašanj. Tako se je mnogokrat preprečilo marsikateri ukrep, ki bi bil obrtnikom v škodo, s tem pa seveda tudi v škodo vsemu narodnemu gospodarstvu.

Obrtnik je danes v popolnoma brezpravnem položaju. Obrtnika danes pogrešamo v vseh javnih zastopstvih. Zato ni čuda, če je obrtni stan tako zapostavljen, da so drugi stanovi neprimerno bolj zaščiteni, dočim se doslej na kake zaščitne mere domače obrti še sploh ni mislilo.

Morda je temu vzrok naša razcepljenost, odnosno neenotni nastop v obrtniških vrstah. Vse obrtništvo bi moralo složno nastopiti ter jasno in enotno izraziti svoje zahteve.

Zato je nujno potrebno, da še bolj poživimo delavnost v naših obrtniških vrstah, in v naših organizacijah, tako prisilnih kot prostovoljnih. Vsak obrtnik bi moral sodelovati v svojih organizacijah bodisi aktivno z inicijativnimi predlogi, ali da samo materialno podpira organizacijo in s tem daje možnost uspešnega dela. Zavedati se moramo, da so danes obrtniške organizacije vse naše upanje, kajti le v složnem delu bomo potom svojih organizacij mogli računati na uspehe.

Nikdar pa ne smemo držati rok križem in pričakovati, da bodo drugi delali za nas. Kar si bomo ustvarili mi sami, to bomo imeli in s tem lahko računamo, kajti vsak je svoje sreče kovač!

Za vsakogar

od 30. maja do 8. junija
potovanje v Ljubljano na

XVI. Ljubljanski velesejem

Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.— Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne). »Sodobna gospodinja«. — Modna revija. Pohištvo. Avtomobili. Male živali. Razstavni prostor zavzema 40.000 m².

Šušmarstvo, njegov razvoj in kako naj se odpravi

Mnogo se je že pisalo o tem zlu, ki izpodjeda obstoj upravičenega obrtništva, nihče se pa še doslej ni upal stvari preiskati do dna in ugotoviti, od kod izvira to gorje.

Prejeli smo iz vrst podeželskega obrtništva sledeče vrstice, ki jih navajamo v kratkem.

Razvoj šušmarstva je zavzel po svetovni vojni vse večji razmah. Njegov izvor je iskati v dobi svetovne vojne same. Ko je vojna pobrala skoraj vse sposobne mojstre in pomočnike, je nastal na mah v obrtniških delavnicah prostor za nastavev novih vajencev. Čim se je vajenec toliko izučil, da bi bil sposoben za pomočnika, je že bil tudi dovolj star, da je moral v vojsko. Tako je že takrat naraščal kader slabo izvežbanih pomočnikov, ki po končani vojni niso našli redne zaposlitve in so morali kmalu nato radi nastajajoče brezposelnosti iskati zasluzka kjerkoli, bodisi pri poljskem delu, bodisi v tovarni ali pa so se prelevili v šušmarje. Le majhen odstotek se jih je po vojni osamosvojilo.

Ko so mojstri po vojni videli, da je vajenec cenena delavna moč so jih sprejemali v še večjem številu, tako da je včasih prišlo na mojstra in na vsakega pomočnika po 3 ali še več vajencev. Saj pa je bilo tudi po vojni dovolj dela in zasluzka. Obrtnik je bil napram šušmarjem brezbrizen. S tem, da je sprejemal novih učencev, je sam sebi delal neprilike, kajti zašel je po lastni krivdi v položaj, ko legalna obrt radi preveč razširjenega šušmarstva nima nobene veljave.

Sedaj pa, ko obrtništvo sili voda v grlo, vpijemo: izdajte zakon za pobijanje šušmarstva.

Poznam obrtnika, ki ima v neposredni bližini tri šušmarje, katere je sam vzgojil. Neki sodar mi je pravil, da ima kar 5 konkurentov v bližini ter je priznal, da so se vsi pri njem izučili.

Bili so celo obrtniki na vodilnih mestih obrtniških organizacij, ki so zagovarjali prekomerno zaposlitev vajencev. Tako se je širilo šušmarstvo, kajti brez števila mladih ljudi po izučanju obrti ni našlo zaposlitve.

Razvoju šušmarstva je pomagalo tudi previsoko obdavčenje. Ko je leta 1928 izšel novi zakon o davkih so pričeli mali obrtniki po vrsti vračati obrtne liste, naravnost porazno pa je učinkovala pavšalizacija 120.— Din iz leta 1934. Ker je tudi zgradarina za malega obrtnika krivična, za podeželskega obrtnika pa absolutno previsoka, je večina revnih obrtnikov in obrtnic odložilo obrtne liste. Seveda s tem še ni rečeno, da bi prenehali z delom. Saj se jim ne more ničesar zgoditi. S čim naj plačajo davke, globe, zapor itd.

Ali ne bi bilo bolje, ko bi država prejela od vsakega takega obrtnika 60.— Din letno, namesto da se tolerira brezpravna obrt od katere država ne prejema ničesar?

Druga ovira za doseg obrtne pravice, ali pot k šušmarstvu so predrugi mojstrski izpiti, odnosno previsoki stroški za doseg te pravice. Mesto previsokih taks naj se pri izpitih raje zahteva strožja in primerna sposobnost. Kje naj dobi reven pomočnik do 2000 Din za razne izpitne takse. Razumljivo torej, da reven podeželski pomočnik mesto, da bi nastopil pot k samostojnosti, zaide v šušmarske vrste.

Sedaj pa zasledovanje šušmarjev samo. Legalni obrtnik, ki ovadi šušmarja, se običajno izpostavlja sovraštvu cele okolice. Obrtnik, si s tem stranke ne pridobi, pač pa obratno. Zato bi bilo najbolje, da oblasti same nadzorujejo obrtnike svojega kraja, neglede na to ali imajo dovoljenje ali ne. Orožniki so v državni službi ter niso od nikogar odvisni, ter bi tako lažje izvajali nadzorstvo. Šušmarjem naj se odvzame blago, iz katerega izvršujejo naročeno delo. Po večini je to blago last naročnika in bosta tako oba kaznovana. Šušmarje naj se kaznuje tudi z globo, kjer je to mogoče ali pa z zaporom. Stroške pa naj nosi država. Tako se je zasledovanje nekoč izvajalo, zakaj se danes ne več!

Najhujši pospeševalec šušmarstva pa je sedanja kriza. Ko bi našel mojster polno zaposlitev ter bi bil za svoje delo tudi pošteno in redno plačan, bi tudi večina šušmarjev našla pošteno zaposlitev in s tem tudi svoj kruh. Odpadlo bi ono gnusno odjedanje koščka kruha od ust drugemu, ki se pa ne vrši le od strani šušmarjev, ampak se je zagrizlo že tudi v vrste legalnega obrtništva. Ko bi poznal povzročitelje krize in bi mi bilo mogoče, bi jim zaklical, da bi odmevalo po celem svetu, besede, ki jih je izgovoril največji učitelj vseh časov »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«. Ko bi vsi izpolnjevali to naročilo, bi mahoma prenehala kriza in z njo vred šušmarstvo.

Končno naj velja tudi ta poziv tovarišem obrtnikom! Kdor želi samemu sebi dobro, si mora tudi sam znati pomagati. Kakor razne kazni do danes še niso iztrebile zločincev, tako tudi noben zakon proti šušmarstvu ne bo zalegel, ako ga ne bomo z združenimi močmi zatirali vsi, ki nam je to mogoče po svoji zmožnosti in upravičenosti.

Opisal sem razmere na deželi, mestne pa naj opiše nekdo, ki jih pozna.

Štefan Rižnar.

Uredba o volitvi svetnikov zbornic za TOI

(Konec.)

Glasovanje (čl. 29—33).

Glasovanje za volilno telo obrtnega odseka je tajno in osebno. Vsak volilec, ki je pripadnik zbornice in je vpisan v volilni imenik dotičnega volišča, kjer more izvršiti svojo volilno pravico, se poda v volilni prostor, pove svoje ime, stroko in sedež obrta, oziroma se mora legitimirati s pooblastilom ali potnim listom in pod., ako nobenemu članu volilnega odbora ni znan. Čim prejme volilec od predsednika odbora glasovnico z ovojnico, se poda na določeni, oddeljeni kraj, kjer more na samem označiti na glasovnici s križcem krog, ki ustre-

za listi, za katero glasuje. Nato vtakne izpolnjeno glasovnico v ovojnico, jo zalepi in izroči predsedniku odbora. Predsednik prevzame ovojnico in vrže vsako posebej zaprto v volilno skrinjico. Ko je volilec izročil ovojnico z glasovnico, mora takoj oditi iz volilnih prostorov.

Glasovanje mora trajati od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Če se je glasovanje zaradi nereda prekinilo, se sme za isti čas prekinitve nadaljevati po 6. uri. Vsaka agitacija v prostorih poslopja in pred poslopjem, kjer je volišče, je prepovedana.

Čl. 31. predpisuje določila za krajevni volilni odbor glede zaključka glasovanja,

Obrtnik, ki podpira svoje glasilo, podpira samega sebe!

čl. 32. pa glede posebnega volilnega zapisnika, ki ga voli volilni odbor in v katerem se morajo zabeležiti vse podrobnosti glede glasovanja kakor tudi izid glasovanja. Čl. 33. obsega določila glede onih volilcev, ki smejo izjemoma glasovati pismeno po pošti (to so razna industrijska, denarna itd. podjetja).

Izid glasovanja (razdelitev mandatov).

(Čl. 34.)

Izid glasovanja ugotovi glavni volilni odbor, čim prejme od krajevnih volilnih odborov ves volilni material.

V volilnih okrožjih, kjer je voliti samo enega kandidata, je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil relativno večino glasov. V drugih volilnih okrožjih pa se ugotovi izid glasovanja za poedine kand. liste tako:

Skupno število glasov, ki so jih dobile poedine kandidatne liste v poedinih volilnih okrožjih, se razdeli z 1, 2, 3 do številke, ki ustreza številu mandatov v dotičnem okrožju za dotično telo. Iz delitvenih rezultatov z vseh list, ki so se dobili s takim deljenjem, se izloči toliko največjih, kolikor ustreza številu mandatov, ki se naj dopolnijo. Vsaki listi pripade številčno toliko svetniških mandatov, kolikor se je na ta način izločilo njenih največjih delitvenih rezultatov. Mandate je razdeliti po vrstnem redu kandidatov.

Razdelitev mandatov se izvrši na podlagi čistega proporca in odloča glede prvenstva kandidatov samo vrstni red kandidatov na kandidatni listi. V tem se nova volilna uredba razlikuje od prejšnjega volilnega reda iz l. 1927, ki je za kandidatne liste predpisaval razdelitev kandidatov v tri skupine glede na cenzus in zaradi tega predpisoval tudi natančen vrstni red kandidatov posameznih skupin ob razdelitvi mandatov.

Glede dopolnitve mandatov predpisuje uredba posebne določbe, na podlagi katerih je pri razdelitvi mandatov upoštevati tudi stroko kandidatov. Ob enakih delitvenih rezultatih odloča žreb.

Pravica pritožbe (člen 35, 36).

Vsak volilec, ki se je volitev udeležil, ima pravico, pritožiti se v 15 dneh glavnemu volilnemu odboru, ki o pritožbah odlo-

ča v roku 7 dni. Ako se ugotovi kršitev določil volilne uredbe, more glavni volilni odbor razpisati nove volitve za dotično volilno okrožje odnosno volilno telo, ki se morajo opraviti v mesecu dni po preteku pritožbenega roka.

Objava izida volitev (čl. 37)

se mora uradno izvršiti najkasneje tri dni po volitvah.

Konstituiranje zbornice (čl. 38).

15 dni po objavi potrjenega izida volitev mora dotedanji zbornični predsednik sklicati vse zbornične svetnike k seji sveta.

V zaključnih členih 39—42 vsebuje uredba še določila o roku za vršitev volitev, o končnih določbah (glede združenj, proti katerim more postopati pristojna zbornica po § 389. ob. 3., če ne zadostijo pravočasno vsem dolžnostim) ter o prehodnih določbah.

V naslednji tabeli naj nazorno še pokažemo razmerje posameznih važnih rokov, ki pridejo pri volitvah v pošte:

1. **RAZPIS VOLITEV.**
2. **Razgrnitev volilnih imenikov**, ki jih 14 dni po razpisu volitev pošljejo volilnim odborom združenja. — S tem dnem se začne rok za reklamacije.
3. Zadnji dan reklamacij je 15 dni po razgrnitvi volilnih imenikov.
4. Odločba glavnega volilnega odbora o zadnjih volilnih reklamacijah 7 dni po zadnjem dnevu reklamacij.
5. **Rok za vlaganje kandidatnih list** poteče 10 dni po roku, ko morajo biti rešene zadnje reklamacije.
6. Objava potrjenih kandidatnih list se mora izvršiti 15 dni pred glasovanjem. **Razpošiljanje volilnega materiala.**
7. **GLASOVANJE.**
8. Rok za pritožbe proti volitvam 15 dni po glasovanju.
9. Uradna objava potrjenih volitev tri dni po glasovanju.
10. **Konstituiranje zbornice** 15 dni po uradni objavi rezultata volitev.
11. Odločitev o pritožbah 7 dni po preteku pritožbenega roka.
12. V mesecu dni, ko preteče pritožbeni rok, vnovične volitve.

Velika obrtniška razstava v Škofji Loki

Prpriave za veliko obrtno-industrijsko razstavo v Škofji Loki se bližajo koncu ter je razstavni odbor z ozirom na široko zasnovano delo v stalni permanenci.

Med drugimi važnejšimi akcijami se je razstavnemu odboru posrečilo pridobiti širok krog odličnikov, ki tvorijo reprezentančni odbor razstave. Pokroviteljstvo je prevzel ban g. dr. Marko Natlačen, ki je ob tej priliki pokazal razumevanje za obrtniški pokret. Reprezentančni odbor tvorijo: dvorna dama ga. Franja dr. Tavčarjeva, minister n. r. g. Ivan Mohorič, načelnik ministrstva notranjih poslov dr. Rudolf Andrejka, predsednik Zbornice za TOI v Ljubljani g. Ivan Jelačin, podpredsednik Zbornice za TOI v Ljubljani g. Josip Rebek, obrtni referent Zbornice za TOI v Ljubljani g. dr. Josip Pretnar, načelnik sreske postave v Škofji Loki g. Ivan Legat, komandant I. planinskega polka v Škofji Loki g. polkovnik Mihajlo Lukič, njegov pomočnik polk. g. Markulj Ivan, staroškofski kanonik g. Mrak, mestni župnik v Škofji Loki g. Jernej Podbevšek, predsednik občine g. Matvej Zihert, predsednik občine Stara Loka g. Hafner Anton, predsednik združenja obrtnikov v Škofji Loki g. Ivan Lotrič, predsednik združenja gostilničarjev v Škofji Loki g. Ivan Kavčič, predsednik združenja krojačev v Šk. Loki g. Hafner Ivan, sreski šolski referent g. Vinko Zahradnik, ravnatelj meščanske šole v Škofji Loki g. Karel Sovrč, ravnateljica Ursulinske meščanske šole v Šk. Loki č. m. Justina, ravnatelj mlekarne šole v Šk. Loki g. ing. Srečko Šabec, starešina sreskega sodišča v Šk. Loki g. Franjo Ustar, dalje predsednik združenja obrtnikov v Žireh, Gorenji vasi in v Železnikih. Ta imena jamčijo za popoln uspeh razstave, ki si ga iskreno želi sleherni občan, posebno pa obrtnik škofjeloškega okraja.

Paralelno z razstavnim odborom poslujejo vsi drugi odbori kot n. pr. tombolski odbor. Tombola se bo vršila tekom razstave, predvidoma 9. avgusta t. l. z bogatimi dobitki, izključno obrtniški izdelki; glavni dobiček pa je 10.000 Din. Pasijonski odbor, ki mu predseduje lekarinar g. Burdych Oto, pripravlja uprizoritev »pasijona«, tipično škofjeloško, okrog 400 let staro igro s sodelovanjem ca 200 oseb. Predstave se bodo vršile na prostem v svitu reflektorjev. V kratkem začne poslovati tehnični odbor za razstavne prostore. Prav tako že agilno posluje stanovanjski odsek, še posebno pa odbor za sestavo brošure, ki bo že v kratkem izšla iz tiskarne. Sodelujejo g. dr. Rudolf Andrejka, profesor Planina Franc, profesor dr. Pavel Blaznik, prof. dr. Tine Debeljak itd. Brošura bo izdana v propagandne svrhe razstave. Obsegala bo ca 880 strani z bogatimi ilustriranimi gradivom o zgodovini Škofje Loke in njene okolice.

Apeliramo že sedaj na vsa obrtniška društva in združenja, da posetijo razstavo v Škofji Loki od 12. julija do 16. avgusta t. l.

† Ivan Rebek:

Življenje in trpljenje slovenskega obrtnika

Zbogom lepa Vipavska dolina! Krasne sanje in lepi načrti za bodočnost so mi pomagali, da sem z lahkoto prestajal trud in dnevno vročino. Vendar me je misel, da grem v tujino brez znanja tujega jezika stisnila pri srcu, toda takoj sem se opogumil: saj so šli po isti poti mnogi moji predniki, saj je šel po isti poti tudi moj brat, ki ume sedaj pisati tako lepa pisma.

Poslednji pogled mi je uhajal nazaj v kraje, kjer sem preživel drugi del svoje mladosti tja proti lepi vinorodni vipavski dolini. Vrh hriba pod Krajem sem sedel na občestni kamen in premišljeval svojo usodo; zapuščen, mlad in neizkušen nimam nikogar, na katerega bi se mogel nasloniti. Bog vedi, ali bom te kraje, ki so mi bili moja druga domovina, še kdaj videl. Toda zaupanje v samega sebe, z zaupanjem v božjo pomoč in s spominom na dobre nauke svoje nepozabljenete tete sem nadaljeval pot v svojo boljše bodočnost. Cesta se vije navzdol, po zaraslem in temnem gozdu proti Hrušici. Sredi gozda ob cesti, je imel svojo hišo nad-

gozdar kneza Windischgrätza, g. Jakob Sajevec. Tu se ustavim. Njegova žena, sestra moje matere, katero dotlej tudi še nisem poznal, mi naloži v vrečo popotnico in mi še poleg tega stisne dva goldinarja v roke. Da nisem imel teh dveh goldinarjev, ne bi mogel nadaljevati poti v Gradec. V Logatecu sem prvič sedel na vlak, katerega sem komaj poznal po slikah. S tem se je končala prva etapa do mojega cilja.

2. V Gradeu brez znanja nemščine.

Izmučen od dolge poti sem v vlaku trdno zaspal. Nekje pri Mariboru sem se prebudil sredi tujih ljudi, katerih tudi nisem razumel, kajti govorili so meni neumljivo govorico. V nemirnem pričakovanju je vlak končno zavozil pred veliko postajo z dolgim peronom. Sprevodnik me je pozval, naj izstopim. Na kolodvoru me je čakal oni kovaški pomočnik, o katerem sem že govoril ter me peljal k učnemu mojstru. Mojstra nisem ničesar razumel. Sporazumeli smo se s pomočjo nekega pomočnika, Čeh po rodu. Toda ta je imel akordno delo, zato se ni imel časa z menoj baviti. Vsem sem bil v veliko jezo in izpodtiko in že kmalu prve dneve sem bil deležen takratne vajeniške vzgoje. Prvo nedeljo nato me je obiskal oni kovaški pomočnik, kateremu sem potožil,

kako slabo ravnajo z menoj. Vsega potolčenega od udarcev me je privedel na policijo, kjer so mi zabranili, da se vrnem k prejšnjemu mojstru. V skrbeh, kaj počnejo sedaj z menoj, sem že premišljeval, kam naj grem, samo da se mi ne bo treba vrniti v Lokavec. Toda obrnilo se je drugače, kovaški pomočnik mi je preskrbel drugega mojstra. Pridno sem gonil kovaški meh, Z veseljem sem se lotil dela, ki me je zanimalo, kajti mojster mi je vse natančno razložil, kako moram ravnati z ognjem in železom. Pri mojstru sem dobival večerjo in prenočišče. Nekega dne so me pozvali na policijski komisariat. Tam sem našel mojstra, pri katerem sem se pričel učiti. Na policiji je bil uslužben neki Slovenec, ki se je zavzel zame, ker je spoznal mojo revščino in zapuščenost. »Kamorkoli prideš«, mi je dejal, »ne pozabi naukov, ki si jih prejel od doma. Bodi pošten. Vidim, da si na svetu zapuščen ter nimaš nikogar, ki bi Ti pomagal. Toda ne obupaj. Zaupaj v Boga in vse se bo še na bolje obrnilo.«

Kovaški pomočnik, ki mi je preskrbel učno mesto, me je hotel kmalu nato izrabiti za nepoštena dejanja, kar sem pa odločno odklonil. Njega so kmalu nato prisilnim potom poslali domov. (Dalje prihodnjič.)

Vestnik naših organizacij

V nedeljo, dne 7. junija t. l. proslavlja Obrtno društvo za Zg. Šiško in okolico 15 letnico svojega delovanja. Pričetek proslave je ob 10. uri dopoldne s slavnostnim občnim zborom v dvorani prosvetnega društva »Vodnik«, pri Kamniti mizi. Ob 16. uri popoldne se vrši vrtna veselica pri Birtu v Zg. Šiški s srečolovom, godbo in plesom.

Združenje krojačev in krojačic v Trbovljah je imelo svoj občni zbor v nedeljo, 24. maja t. l. v Laškem. Občni zbor je vodil predsednik g. Škrbec, ki je uvodoma pozdravil delegate Zbornice in Okrožnega odbora obrtniških združenj v Celju. Vsa poročila kakor tudi računski zaključek in proračun so bila soglasno sprejeta. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi socialen fond, v katerega naj plačujejo moški člani po 1.50 Din, članice pa 1. Din mesečno. Predsednik Okrožnega odbora g. Igljič je podal izčrpno poročilo o delu in akcijah Zbornice v zadnjem letu.

Na občnem zboru se je mnogo kritiziralo postopanje davčne uprave v Laškem. Zlasti se je povdarjalo, da so krojačice v primeru s krojači mnogo previsoko obdavčene, prav tako predpisuje davčna uprava v Laškem pavšalno pridobino od vajencev kakor od pomočnikov, kar pa ni v skladu z zakonskimi določili. Sreško načelstvo se tudi premalo ozira na upravičene ovadbe proti šušmarjem ter premilo postopa proti njim. Navzoče obrtništvo je v razpravi v obrtno-nadaljevalnih šolah izrazilo željo, da bi na teh šolah poučevali tudi mojstri sami.

Združenje krojačev na Rakeku je priredilo svoj občni zbor 17. maja t. l. v Žirovnici pri Cerknici. Skupščina je potekla v popolni harmoniji. Navzoči obrtniki bi želeli zlasti izboljšanja v davčnem vprašanju in vprašanju pobijanja šušmarstva. Predsednik g. Vívoda je povdarjal v svojem poročilu, da se v oblačilni stroki položaj v zadnjih mesecih ni izboljšal, vendar lahko z veseljem ugotovimo, da se vsaj ni poslabšal.

Skupno združenje na Jesenicah je imelo v nedeljo 24. t. m. dopoldne svojo redno letno skupščino v restavraciji Kazino. Skupščino, ki je bila prav dobro obiskana, je otvoril predsednik g. Filip Lazar. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je združenje v preteklem letu bilo prav pridno na delu in je po svojih močeh storilo vse za izboljšanje gospodarskega položaja svojih članov. Združenje ima sedaj 93 članov raznih strok. Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Petač Anton, izkazuje v preteklem letu 14.648 Din dohodkov in 11.697 Din izdatkov. Vsa poročila kakor tudi proračun za tekoče leto so bila soglasno sprejeta.

Glede minimiranja mezd so navzoči enoglasno podvzeli stališče, da se naj minimalne mezde določijo za vsa državo enotno.

Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Filip Lazar, za podpredsednika pa g. Višnar Drago. Po daljši debati o neurejenih razmerah v obrtno-nadaljevalni šoli je predsednik g. Lazar zaključil uspešno zborovanje.

Združenje prevoznikov v Ljubljani je imelo svoje zborovanje dne 17. maja t. l. Organizacija se zlasti ostro bori proti šušmarstvu, ki grozi uničiti prevozniki stan. Dalje je podčrtal predsednik g. Taškar previsoko davčno obremenitev ki skoro onemogoča prevoznništvo. Uprava drž. železnic pa vrši nekako kontrolo nad avtomobilskimi prevozniki, da postajajo od nje skoro popolnoma odvisni. Avtomobil je moderno, prometno in prevozno sredstvo ter je smešno, da bi mogla v gotovih prilikah prevzeti njegovo nalogo železnica. Zastopnik Zbornice poslanec dr. Koče je združenju obljubil, da se bo krepko zavzel za njihovo zboljšanje.

Razno

Obiščite ljubljanski velesejem.

Izkoristite priliko otvoritve ljubljanskega velesejma za poset naše bele metropole. Posetite velesejmsko razstavo, ki je letos bogato založena z najraznovrstnejšimi novimi in praktičnimi izdelki domače obrti in industrije. Poset velesejma naj služi k spoznanju, da sami zmoremo z marljivim in vztrajnim delom kriti neodvisno od inozemstva, vse svoje lastne potrebe. Obisk razstave je priporočljiv posebno naši obrtniški mladini.

Se je čas, da se zavarujete pri »OBRTNIŠKI SAMOPOMOČI«.

Ne odlašajte! Zahtevajte takoj brezplačne informacije!

Osnovni davek na dobiček Bate za 1933 in 1935.

Beograjska trgovska zbornica je na trgovskem kongresu poročala o obdavčenju jugoslovenske tvornice gume in obutve d. d. v Borovu za 1933 in 1935. leto. Podatki so vzeti iz uradnega spiska savske finančne direkcije v Zagrebu št. 37865/III. od 4. oktobra 1933. ter 1936/III. 1936 od 29. februarja 1936. leta. Iz spiska, ki ga prinaša »Zanatlija« št. 21 je poleg ostalih podatkov razvidno sledeče:

1. v letu 1933 je imel Bata v Jugoslaviji 127 prodajalnic, v letu 1935 pa 399;

2. v letu 1933 je znašal skupni osnovni davek na dobiček 163.317 Din, v letu 1935 pa 924.108 dinarjev.

3. Osnovni davek za prodajalnice (brez davka na Borovo kot center) se je gibal sledeče: 1933. leta za 127 prodajalnic skupaj 130.653.60 Din;

v 1935. letu za 399 prodajalnic skupaj Din 439.976.

Za eno prodajalnico je tedaj znašal osnovni davek za dobiček v letu 1933. Din 4028.75, v letu 1935 pa 1102.64 Din.

Najnižji osnovni davek za prodajalnico je znašal v letu 1933. Din 39.19, v letu 1935 pa 301.— Din in sicer: v l. 1933 v Subotici H, preteklo leto pa v Topoli. Za prodajalnico l. v Ljubljani je bilo plačanega v letu 1933. 3376.89 Din, preteklo leto pa 9241 Din.

Anketa o rudarski krizi.

V ljubljanski delavski zbornici se je na povabilo med strokovnega akcijskega odbora v Ljubljani, vršila 23. maja t. l. zopet neka anketa o zadevi rudarske krize in odvzema naročil v naših premogovnih revirjih.

Do besede so prišli razni gospodje, predvsem odvjetniki itd., ki so ugotavljali statistično, ono kar delavstvo že davno poizkuša na svoji lastni koži. Z zmanjševanjem delavskega zaslužka propada tudi nekoč cvetoča obrt v vseh naših bogatih premogovnih krajih.

Ako se merodajni činitelji zavedajo težkega stanja splošnega slovenskega gospodarstva potem bodo prav gotovo v poslednji uri storili, kar je njihova dolžnost in odgovornost.

Spremembe v seznamu rokodelskih obrti.

Minister za trg. in ind. je izdal uredbo o spremembah in dopolnitvah seznama rokodelskih obrti, ki jih naveda obrtni zakon v § 23. in za katera je potrebna strokovna izobrazba s predpisano učno in pomočniško dobo. Uredba sama je precej nepopolna, ker pogreša nekatere nove obrti kot n. pr. sodavičarje, vrtnarje, pralnice in čistilnice itd.

Načrt o minimalnih mezdah.

Predlagana uredba bi veljala za vsa trgovska, obrtniška in industrijska prometna rudarska, gozdarska, agrarna kakor tudi bančna in

zavarovalna podjetja, ako zaposluje najmanj 10 oseb, v številu tudi vajence.

Podjetja so dolžna v roku 6 mesecev po uveljavljanju te uredbe skleniti kolektivno pogodbo z delovnim osebjem. Kolektivni dogovor skleneta poslodajalec in zastopnik zaposlenega osebja. Kolektivni dogovor za eno stroko pa strokovne organizacije delodajalcev ter svobodne strokovne delavske organizacije.

Kolektivni dogovori morajo vsebovati: delovni čas, delovno dobo z natančnim programom dela, vrste odnosno kategorije nameščenec, delovni odmor oziroma plačani dopust, višino plače, čas in način plačevanja, odpovedni roki ter event. druge pogodbe.

Trajanje take pogodbe mora biti določeno za dobo najmanj 6 mesecev ter se avtomatično podaljšuje, ako se pogodbe ne razveljavi en mesec pred potekom tega roka.

Pogodba lahko preneha v slučajih prekinitve poslovanja, elementarnih neugod ali spremembe življenjskih pogojev.

Odpoved in prenehanje pogodbe mora delodajalec prijaviti pristojni banki upravi v roku 5 dni po odpovedi pogodbe, skupno s prijavo pogodbene stranke oziroma zastopnika nameščenec.

Minimalno mezdo določa ban. po zahtevanju odbora za določevanje minimalne mezde pri banki upravi.

Zbornica za TOI v Ljubljani je sestavila statistiko o prijavah in odjavah trgovskih in obrtnih obratov v l. letošnjem četrtletju, ki podaja žalostno sliko propadanja obrti.

Pri obrtih je od začetka 1932. zabeleženih že 8646 odjav, dočim je bilo v istem času prijavljenih na novo 5012 obratov, tako da se je od začetka leta 1932 število obrtnih obratov zmanjšalo za 3634.

Med obrtnimi obrati vidimo znatno nazadovanje zlasti pri mizarjih, kjer je bilo letos pri 32 odjavah le 16 prijav, dalje čevljarjih, kjer je bilo 88 prijav in le 20 prijav, pri krojačih, kjer je bilo 32 odjav in 21 prijav, šiviljah z 54 odjavami in 18 prijavami, sedlarjih ter kolarijih, kjer je bila pri 19 odjavah le 1 prijava.

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

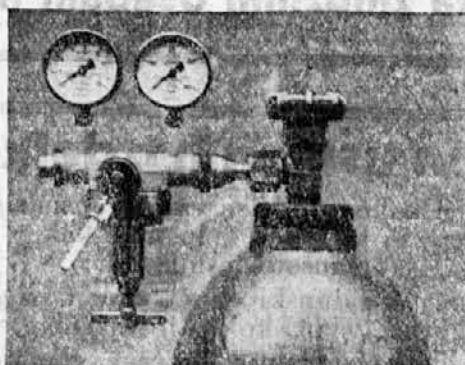
Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HUBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica števil. 7

Zajamčeno enako trde bruse, skalce,
kašarje, razpošilja najceneje
kamnolom ROJS, ROGATEC.

AGA-RUŠE

združene jugoslov. tvornice acetilena in oksigena d. d.

Ruše

dobavlja OBRTNIŠTVU za AUTOGENO VARENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesti ter se dobavlja s čistočo 99%, kar je za tehniko autogenega varenja in rezanja izredno velike ekonomične važnosti. Jekleni kisikovi valji se morejo uporabljati le s pomočjo posebnega

redučnega ventila

ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

Redučni ventil „Aga-Ruše“ z navzdol obrnjenim regulirnim vijakom.

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljubljana. — Telefon št. 30-20. — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Obrtniški pokojninski fond

Kraljevine Jugoslavije v Beogradu

Osnovan je v letu 1898, od l. 1935 dalje je uveljavljen na teritoriju cele kraljevine z preurejenimi pravili in s popolnoma novim sistemom pokojninskega zavarovanja in družinske rente.

ZENE OBRTNIKOV, pomislite na negotovost jutrišnjega dne! Zahtevajte, da Vas mož takoj zavaruje in da nato redno vplačuje zavarovalnino!

OBRTNIKI, ZAVARUJTE SE,

kajti zavarovanje je edina podpora in upanje novodobnega gospodarskega življenja.

EDEN ZA VSE, VSI ZA ENEGA!!

OBSTOJAJO TRIJE SISTEMI ZAVAROVANJA:

I. Zavarovanje osebne in rodbinske pokojnine:

Obrtniki v starosti 20—55 let se lahko zavarujejo za najmanjšo pokojnino 3600.— in najvišjo 36.000.— Din letno, po prvi (dražji) ali drugi (cenejši) tarifi.

II. Zavarovanje kapitala in dote otrokom:

Vsak obrtnik lahko zavaruje otrokom doto ali kapital do svoje 50 letne starosti in 12 letne starosti otrok za 3000.— do največ 36.000.— Din.

III. Rodbinsko rento

si zavaruje lahko vsak obrtnik z vlaganjem v fond rodbinske hranilnice, mesečno najmanje 40.—, največ pa 5000.— Din. Rento prejema po 10 letih član, za njim pa njegova žena in otroci.

Obrtniški pokojninski fond plasira svoj kapital neposredno v prvi vrsti za posojila svojim članom.

Bančni posli so popolnoma oddvojeni od zavarovanja. Poslovanje s posojili in plasiranjem kapitala bo vodil poslovni odbor za Dravsko banovino v Ljubljani.

Temeljna načela novih pravil so sledeča: Zadržno načelo, da se dobiček ne deli; socialen pomen načela vzajemnosti in solidarnosti; načelo urejenosti in kontrole za zavarovanja na strogo računski bazi; načelo neposrednega plasiranja kapitala.

OBRTNIKI! Vedite, da z vsakim zavarovanjem dinarjem polagate zlate temelje rodbinskega blagostanja, širite družinski mir, srečo in zadovoljstvo!

OBRTNIKI! Zmanjšajte izdatek za pijačo, kajenje vsaj za dva dinarja dnevno, kajti za 60.— Din mesečno si lahko zavarujete pokojnino 5000.— do 6000.— Din letno. — Odtrgajte si od ust, da dvignete ugled svoje družine. Ubogajte svojo vest! Zagotovite pokojnino sebi in družini.

OBRTNIKI! Čitajte izvleček iz pravil, objavljen v 10. številu »Obrtnega Vestnika« ter zahtevajte informacije in formularje za vpis od Zveze obrtnih društev za Dravsko banovino v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, ali pri svojem krajevem združenju!

»SLAVIJA«

Jugoslovenska zavarovalna banka

Zavarovanja poslopij, povištva, avtomobilov, oken, blagajn, življenja, dote, pogrebnih stroškov itd.

Glavno ravnateljstvo v Ljubljani, Gosposka ulica 12

Ekspozitura v Mariboru, Aleksandrova 6

Ekspozitura v Celju, Kolenčeva ulica 6

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice

in kredite v tekočem računu vsem

kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!